

FIȘA DISCIPLINEI
ANUL UNIVERSITAR
2025- 2026

1. DATE DESPRE PROGRAM

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DE MEDICINA SI FARMACIE DIN CRAIOVA
1.2 Facultatea	ASISTENȚĂ MEDICALĂ
1.3 Departamentul	1
1.4 Domeniul de studii	SĂNĂTATE
1.5 Ciclul de studii ¹	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	RADIOLOGIE ȘI IMAGISTICĂ

2. DATE DESPRE DISCIPLINĂ

2.1 Denumirea disciplinei	ANATOMIE PATOLOGICĂ		
2.2. Codul disciplinei	RI1211		
2.3 Titularul activităților de curs	Sef lucr. dr. Mirela Florescu		
2.4 Titularul activităților de seminar	Sef lucr. dr. Mirela Florescu		
2.5.Gradul didactic	Sef lucrări		
2.6.Încadrarea (norma de bază/asociat)	Norma de bază		
2.7. Anul de studiu 2020-2021	I	2.8. Semestrul	II
		2.9. Tipul disciplinei (conținut) ²⁾	DF
		2.10. Regimul disciplinei (obligativitate) ³⁾	

3. TIMPUL TOTAL ESTIMAT (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	3.2 din care: curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	3.5 din care: curs	14	3.6 seminar/laborator	14
3.7 Examinări	4				
3.8 Total ore studiu individual	58				
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					24
Tutoriat					
Alte activități...consultații, cercuri studentesti					4
3.9 Total ore pe semestru (1 credit=30 ore)	90				
3.10 Numărul de credite	3				

4. PRECONDIȚII (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studentii trebuie să aibă cunoștințe solide de Anatomie, Fiziologie, Histologie.
4.2 de competențe	-

5. CONDIȚII (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs cu mijloace de proiectare / mediu online.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sala de lucrări practice / mediu online.; Pregătirea prin studiu individual

6. COMPETENȚELE SPECIFICE ACUMULATE ^{6,7)}	
COMPETENȚE PROFESIONALE	<p>C1 - Să identifice starea de boală</p> <p>C3 - Evaluarea corectă a riscului de îmbolnăvire sau a contextului apariției unei îmbolnăviri individuale / colective, urmate de alegerea și aplicarea măsurilor adecvate de profilaxie.</p> <p>C4 - Să abordeze problemele de sănătate/boală din perspectiva particularităților comunității, în relație directă cu condițiile sociale, economice sau/și culturale proprii acelei colectivități.</p> <p>C5 - Să inițieze și să deruleze o activitate de cercetare științifică sau/si formativă în domeniul său de competențe</p>
COMPETENȚE TRANSVERSALE	<p>C6. Autonomie și responsabilitate</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobândirea de repere morale, formarea unor atitudini profesionale și civice, care să permită studenților să fie corecți, onești, neconflictuali, cooperanți, înțelegători în fața suferinței, disponibili să ajute oamenii, interesați de dezvoltarea comunității; • să cunoască, să respecte și să contribuie la dezvoltarea valorilor morale și a eticii profesionale; • să învețe să recunoască o problemă atunci când se ivește și să ofere soluții responsabile pentru rezolvarea ei. <p>C7. Interacțiune socială;</p> <ul style="list-style-type: none"> • să recunoască și să aibă respect pentru diversitate și multiculturalitate; • să aibă sau să învețe să-și dezvolte abilitățile de lucru în echipă; • să comunice oral și în scris cerințele, modalitatea de lucru, rezultatele obținute, să se consulte cu echipa; • să se implice în acțiuni de voluntariat, să cunoască problemele esențiale ale comunității. <p>C8. Dezvoltare personală și profesională</p> <ul style="list-style-type: none"> • să aibă deschiderea către învățarea pe tot parcursul vieții, • să conștientizeze necesitatea studiului individual ca bază a autonomiei personale și a dezvoltării profesionale; • să valorifice optim și creativ propriul potențial în activitățile colective; • să știe să utilizeze tehnologia informației și comunicării.

7.1 OBIECTIVELE DISCIPLINEI (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea cunoștințelor de patologie generală privind procesele fundamentale la diferite nivele structurale; Însușirea unor noțiuni de patologie sistemică referitoare la modificările morfologice în diferite boli la nivelul sistemelor și aparatelor, indispensabile înțelegerii mecanismului de producere și manifestărilor acestora.
Obiectivele specifice	<p>Prin curricula adaptată la standardele europene de calitate și în relație cu alte discipline preclinice și clinice, prin metodele de predare și de evaluare utilizate, prin implicarea studenților în activități de cercetare și de evaluare a cazurilor, disciplina Morfopatologie urmărește să formeze aptitudini cognitive, deprinderi și atitudini pe care să se bazeze viitoarele acte medicale.</p> <p>La finalizarea disciplinei studentul(a) va fi capabil(ă) să-și însușească <i>ABILITĂȚILE COGNITIVE</i>, care le vor permite:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să însușească aspectele macroscopice ale leziunilor elementare, inflamatorii, circulatorii și tumorale, precum și malformațiile cu diferite localizări ▪ să însușească aspectele microscopice ale leziunilor elementare, inflamatorii, circulatorii și tumorale, ▪ să analizeze leziunea în context clinic și în raport cu mecanismele fiziopatologice, biochimice și moleculare implicate ▪ să cunoască modalitatea de evoluție și complicațiile leziunilor întâlnite în practica medicală ▪ să comunice clar, riguros cunoștințele căpătate sau rezultatele obținute ▪ să emită ipoteze referitoare la leziunile analizate <p><i>DEPRINDERI PRACTICE</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să recunoască și să analizeze preparatele macroscopice și microscopice, ▪ să utilizeze corespunzător lamele vituale puse la dispoziție ▪ să formeze echipe care să analizeze preparatele macroscopice și microscopice, să emită ipoteze, dezbateri și cerințe ▪ să decidă necesitatea colorațiilor speciale ▪ să aplice noțiuni de imunohistochimie pentru diagnostic <p><i>ATITUDINI</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ să recunoască și să aibă respect pentru diversitate și multiculturalitate ▪ să fie deschiși spre dobândirea de repere morale, formarea de atitudini profesionale și civice ▪ să învețe ceea ce înseamnă lucrul în echipă și să optimizeze relațiile din interiorul acesteia ▪ să învețe să realizeze o comunicare optimă scrisă și verbală ▪ să fie deschiși pentru acumularea permanentă de cunoștințe ▪ să fie conștienți de necesitatea studiului individual ▪ să știe să utilizeze tehnologia informației și comunicării;
--	---

7.2 REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

<p>CUNOȘTIŢE</p> <p>Studentul descrie, identifică, descrie și sumarizează mecanismele fiziopatologice ale bolilor, bazele anatomopatologice ale modificărilor induse de patologie, cauzele acestora (agenții patogeni: bacterii, viruși, paraziți, fungi), răspunsurile imunologice</p> <p>APTITUDINI</p> <p>Studentul/absolventul demonstrează capacitatea de a interpreta corect și a de a aplica noțiuni fundamentale privind mecanismele generale de producere a bolilor</p> <p>RESPONSABILITATE ȘI AUTONOMIE</p> <p>Studentul/absolventul evaluează, ilustrează și integrează noțiuni fundamentale și metodele de investigare a funcțiilor biologice și de a formula și asuma concluzii argumentate privind mecanismele generale de producere a bolilor</p>

8. CONȚINUTURI

8.1 Curs (unități de conținut)	Nr. ore
C1: INTRODUCERE. ADAPTAREA, LEZIUNEA ȘI MOARTEA CELULARĂ	1
<ul style="list-style-type: none"> · Încadrarea anatomiei patologice în contextul științelor biomedicale. · Adaptarea: hipertrofia, hiperplazia, atrofia, metaplazia · Acumulările: leziuni prin tulburarea metabolismului lipidic, glucidic, proteic și mineral · Moartea celulară: necroza și apoptoza 	
C2: INFLAMAȚIA	1
<ul style="list-style-type: none"> · Generalități, definiție, terminologie · Inflamația acută și cronică: dinamica inflamației acute și cronice; varietăți morfologice ale inflamației acute și cronice (tuberculoza) 	
C3: TULBURĂRILE CIRCULAȚIEI SANGUINE	1
<ul style="list-style-type: none"> · Tromboza, embolia, ischemia, infarctul 	
C4: NEOPLAZIA	1
<ul style="list-style-type: none"> · Tumorile: generalități, limite, definiție, terminologie, clasificare · Tumori benigne: terminologie, caractere biomorfologice (macroscopie, microscopie, evoluție) · Tumori maligne: terminologie, caractere biomorfologice (macroscopie, microscopie, evoluție), evoluția procesului canceros (inițierea procesului canceros, faza de extindere locală și regională, faza de diseminare și metastazare) · Principalele tipuri de tumori: tumori epiteliale, tumori mezenchimale, tumori nervoase, tumori ale sistemului melanocitar, tumori disembrioplazice, tumori cu histogeneză neprecizată 	
C5: PATOLOGIA APARATULUI CARDIO-VASCULAR	1
<ul style="list-style-type: none"> · Patologia cordului: malformații (necianogene, potențial cianogene, cianogene), cardiopatia ischemică (infarctul miocardic), leziuni inflamatorii (boala reumatismală, endocardite, miocardite, pericardite), cardiopatii valvulare · Patologia vaselor de sânge: patologia arterelor și venelor 	
C6: PATOLOGIA APARATULUI RESPIRATOR	1
<ul style="list-style-type: none"> · Patologia plămânilor: atelectazia, emfizemul, leziuni circulatorii (infarctul pulmonar, tromboembolia pulmonară, edemul pulmonar), leziuni inflamatorii (pneumoniile, supurațiile pulmonare, tuberculoza pulmonară), tumorile bronhopulmonare · Patologia pleurei: pleureziile acute și cronice, revarsate pleurale neinflamatorii, tumori 	

C7: PATOLOGIA APARATULUI DIGESTIV (I)	1
<ul style="list-style-type: none"> · Patologia stomacului: gastritele acute și cronice, ulcerul gastric, tumorile gastrice · Patologia intestinului: leziuni circulatorii, enterite, colite, apendicite, tumori 	
C8: PATOLOGIA APARATULUI DIGESTIV (II)	1
<ul style="list-style-type: none"> · Patologia ficatului: hepatitele acute și cronice, ciroza hepatică, tumorile ficatului · Patologia colecistului: litiaza coledociană, colecistite acute și cronice, leziuni tumorale · Patologia pancreasului exocrin: pancreatite acute și cronice, leziuni tumorale · Patologia peritoneului: peritonitele acute și cronice, revărsate peritoneale neinflamatorii, tumori 	
C9: PATOLOGIA APARATULUI URINAR	1
<ul style="list-style-type: none"> · Patologia rinichilor: nefropatii glomerulare, tubulare, interstițiale acute și cronice, tuberculoza renala, hidronefroza, litiaza renala, tumori · Patologia vezicii urinare: cistitele acute și cronice, tumori 	
C10: PATOLOGIA APARATULUI GENITAL FEMININ	1
<ul style="list-style-type: none"> · Patologia uterului: patologia colului uterin- cervicitele acute și cronice, tumorile cervixului; patologia corpului uterin- hiperplaziile endometriale, tumorile endometrului și miometrului · Patologia salpingelui: salpingita TBC, tumori · Patologia ovarului: tumorile ovarului · Patologia glandei mamare: mastoza fibro-chistică, tumori 	
C11: PATOLOGIA APARATULUI GENITAL MASCULIN	1
<ul style="list-style-type: none"> · Histologia testiculului, căilor spermatică extratesticulară și a prostatei · Patologia testiculului și epididimului: Orhiepididimitele acute și cronice, tumori · Patologia prostatei: prostatitele acute și cronice, tumori 	
C12: PATOLOGIA GLANDELOR ENDOCRINE	1
<ul style="list-style-type: none"> · Patologia hipofizei: leziuni adaptative, tumori · Patologia tiroidei: gușile, tumori · Patologia suprarenalelor: tumori 	
C13: PATOLOGIA APARATULUI LOCOMOTOR	1
<ul style="list-style-type: none"> · Patologia mușchilor: miozitele, tumori · Patologia oaselor: viderea țesutului osos, osteitele și osteomielitele acute și cronice, tumori 	
C14: PATOLOGIA SISTEMULUI NERVOS	1
Leziuni circulatorii (hemoragiile meningo-cerebrale, infarctul cerebral, edemul cerebral), leziuni inflamatorii (meningite și encefalite acute și cronice), tumorile cerebrale.	

BIBLIOGRAFIE	
1. <u>David Strayer, Jeffrey Saffitz, Emanuel Rubin, (coordonatori ediția în limba română Maria Sajin, Elena Cojocaru, Mariana Costache, Doinita Crisan, Delia Gabriela Ciobanu Apostol, Alis Dema, Simona Gurzu, Alex Emilian Stepan, Cristiana Eugenia, 2023</u>	
2. <u>Simionescu, Simona Stolnicu); Rubin Patologie: Mecanismele Bolilor Umane, Ediția a 8-a, Editura Hipocrate, 2023. ISBN 978-606-95178-8-8</u>	
3. Robbins & Cotran Pathologic Basis of Disease , Vinay Kumar, Abul K. Abbas, Jon C. Aster, ediția a 10-a, Elsevier 2020, 1392 pagini. ISBN: 9780323609937	
4. Simionescu C, Margaritescu C, Ciurea RN, Stepan AE, Morfopatologie generala, Ed. Medicală Universitară, 2018.	
5. Simionescu C, Margaritescu C, Ciurea RN, Stepan AE, Morfopatologie sistemică, Ed. Medicală Universitară, 2018. Amin M, Edge SM, Greene FL et al. AJCC Cancer Staging Manual, 8th edition, Springer, 2017.	
6. Cheng L, Bostwick D. Essentials of Anatomic Pathology. 4 th edition, Springer, 2016.	
7. Crum C, Hirsch M, Peters III W, Quick C, Laury A. Gynecologic and Obstetric Pathology. High Yield Pathology Series, Elsevier, 2015.	
8. Damjanov I. Pathology for Health Professions. 5 TH edition, Elsevier, 2016.	
9. Fletcher C. Diagnostic Histopathology of Tumors. 5th edition. Elsevier, 2020.	
10. Kumar V, Abbas, AK, Aster JC, Perkins JA. Robbins basic pathology, Tenth edition. Philadelphia, Pennsylvania: Elsevier, 2018.	
11. Lindberg MR. Diagnostic Pathology: Soft Tissue Tumors. 2nd edition, Elsevier, 2015.	
12. Nagtegaal ID, Odze RD, Klimstra D, Paradis V, Rugge M, Schirmacher P, Washington KM, Carneiro F, Cree IA. WHO Classification of Tumours Editorial Board. Digestive system tumours. Lyon (France): International Agency for Research on Cancer, 2019.	
13. Rubin E, Reisner HM. Principles of Rubin's Pathology. 7th edition, Wolters Kluwer, 2018.	
14. Tuffaha M, Guski H, Kristiansen G. Immunohistochemistry in Tumor Diagnostics. Springer, 2017.	
CONȚINUTUL LUCRĂRILOR PRACTICE: CONȚINUTURI/ TEME	
LP1. Introducere: metode de lucru în Anatomia patologică- citologia; histopatologia; examenul extemporaneu; imunohistochimia. Necropsia: protocolul de necropsie- diagnosticul anatomo-patologic; cauzele morții; certificatul constatator al morții - completare	1
LP2. Adapatarea, leziunea și moartea celulară – hipertrofia cardiacă, atrofia cardiacă, necroza de coagulare- infarct recent rinichi, miocard; necroza de lichefacție - abces hepatic; citosteatonecroza-pancreas; necroza de cazeificare- tuberculoză pulmonară.	1
LP3. Acumulările: Steatoza hepatică, Lipomatoza cardiacă, Ateromatoza, Glicogenoza hepatică, Toful gutos, Hemocromatoza hepatică, Calcificări distrofice	1
LP4. Leziuni inflamatorii: pericardita acută fibrinoasă; meningită acută purulentă; abces hepatic; granulom de colesterol/ cutgut; granulomul tuberculos.	1
LP5. Leziuni circulatorii: tromb recent, tromb arterial pe cale de organizare, infarctul miocardic și complicații, infarct splenic, infarctul renal, infarctul pulmonar.	1
LP6. Tipuri de țesuturi și tumorile corespunzătoare · Leziuni tumorale benigne: polip rectal; papilom cutanat; leiomiom uterin; fibroadenom mamar; lipom; hemangiom.	1
LP7. Leziuni tumorale maligne: carcinomul scuamos; carcinom bazocelular; adenocarcinom de colon; leiomiosarcom; metastază ganglionara de carcinom.	1
LP8. Patologia aparatului cardiovascular: infarctul miocardic; endocardita vegetantă; miocardita reumatismală; mediocalcinoza	1
LP9. Patologia aparatului respirator: emfizem pulmonar; edem pulmonar acut; pneumonie francă lobară; bronhopneumonie; pneumonie interstițială; tuberculoză pulmonară; carcinom scuamos pulmonar.	1
LP10. Patologia aparatului digestiv: infarct entero-mezenteric, ulcer cronic gastric; ciroză hepatică; adenocarcinom colon; carcinom mucipar gastric; carcinom hepatocelular.	1
LP11. Patologia aparatului urinar: pielonefrita acută; pielonefrită cronică; tuberculoză renală ; tumora Grawitz; hidronefroza	1
LP12. Patologia aparatului genital feminin: Neoplazia cervicală intraepitelială de grad scăzut și înalt, hiperplazia endometrială; mastoza fibrochistică (boala Reclus); carcinom scuamos cervical; adenocarcinom endometrial; carcinom ductal invaziv – glanda mamară	1
LP13. Patologia aparatului genital masculin: hiperplazia nodulară a prostatei; carcinomul de prostată; orhiepididimita cronică nespecifică; seminomul.	1
LP14. Revederea preparatelor microscopice și macroscopice	1

BIBLIOGRAFIE

1. Simionescu C, Mărgăritescu C, Ciurea R, Stepan A, Atlas de morfopatologie, site disciplina ,www.umfcv.ro”
2. Simionescu C, Mărgăritescu C, Ciurea R, Stepan A, Lucrari practice de Morfopatologie, Editura Medicala Universitara Craiova, 2018 ISBN 978-973-106-134-4.
3. O'Dowd G, Bell S, Wright S. Wheater's Pathology: A Text Atlas and Review of Histopathology, 6th Edition, Elsevier, 2019.
4. Lemos M, Okoye E. Atlas of Surgical Pathology Grossing, Springer, 2019.

**9. COROBORAREA CONȚINUTURILOR DISCIPLINEI CU AȘTEPTĂRILE
REPREZENTANȚILOR COMUNITĂȚII EPISTEMICE, ASOCIAȚIILOR PROFESIONALE ȘI
ANGAJATORI REPREZENTATIVI DIN DOMENIUL AFERENT PROGRAMULUI**

- Noțiunile sunt expuse în cadrul unei discipline fundamentale, obligatorie pentru ca un student să devină cadru medical.
- Cunoștințele, deprinderile practice și atitudinile învățate la această disciplină oferă baza de studiu pentru celelalte discipline clinice, constituind fundamentul pentru înțelegerea semnelor și simptomelor bolilor, a etiologiei și patogeniei acestora, furnizând totodată informații privind atitudinea terapeutică, prognosticul și evoluția bolnavilor.

10. REPERE METODOLOGICE

Forme de activitate	Tehnici de predare / învățare, materiale, resurse: expunere, curs interactiv, lucru în grup, învățare prin probleme/proiecte - laboratoare dotate cu unitati PC cu softuri de vizualizarea a preparatelor virtuale, preparate microscopice și macroscopice, baza electronică de imagini microscopice și macroscopice, cursuri de patologie generală și sistemică și cărți de laborator - în cazul apariției unor situații speciale (stări de urgență, stări de urgență, alte tipuri de situații care limitează prezența fizică a persoanelor) activitatea se poate desfășura online folosind platforme informatice agreate de către facultate/universitate. Procesul de educație online va fi adaptat corespunzător pentru a asigura îndeplinirea tuturor obiectivelor prevazute în fișa disciplinei.
Curs	Se folosesc următoarele metode combinate: explicație, prelegere, conversație examinatoare, dezbateră, problematizarea
Lucrari practice	Se folosesc următoarele metode combinate: metoda observării, metoda demonstrației, studiu de caz, problematizarea, conversație euristică
Studiu individual	Înainte de fiecare curs și a fiecărei lucrari practice

11. PROGRAM DE RECUPERARE

	Nr. absențe care se pot recupera	Locul desfășurării	Perioada	Responsabil	Programarea temelor
Recuperări absențe	3	Disciplina de Morfopatologie, Corpul B, UMF Craiova	Ultima săptămână a semestrului	Sef lucr. dr. Florescu Mirela	Cronologic, 2 teme/zi
Program de consultații / cerc științific studentesc	2 ore/ săptămână/ cadru didactic	Disciplina de Morfopatologie, Corpul B, UMF Craiova	Săptămânal	Sef lucr. dr. Florescu Mirela	Tema din săptămâna respectivă
Program pentru studenții slab pregătiți	2 ore/ săptămână	Disciplina de Morfopatologie, Corpul B, UMF Craiova	Săptămânal	Sef lucr. dr. Florescu Mirela	Tema din săptămâna respectivă

12. EVALUARE			
Tip de activitate	Forme de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Evaluare formativă prin teste tip grila și sondaj în timpul semestrului Sumativă în timpul examenului	Examen oral/ sistem grilă scris	60%
Lucrări practice	Evaluare formativă prin sondaj în timpul semestrului. Evaluare periodică în timpul semestrului, Sumativă în timpul examenului.	Examen oral/ sistem grila	25%
Verificările periodice			10%
Evaluarea activității individuale			5%
Standard minim de performanță •Cunoașterea terminologiilor de anatomie patologica •Recunoașterea elementelor anatomo-patologice care alcătuiesc leziunile celulare si tisulare			Minimum 50% la fiecare componentă a evaluării
13. PROGRAME DE ORIENTARE SI CONSILIERE PROFESIONALĂ			
Programe de orientare și consiliere profesională (2 ore/lună)			
Programare ore	Locul desfășurării	Responsabil	
Ultima zi de vineri a fiecărei luni	Disciplina de Morfopatologie, Corpul B, UMF Craiova	Sef lucr. dr. Mirela Florescu/ Asist univ. dr. Andreiana Bianca	

Data avizării în departament: septembrie 2025

**Director de departament,
Prof. univ Dr. Ion MINDRILĂ**

**Coordonator program de studii,
Prof. univ Dr. Dana Maria ALBULESCU**

**Responsabil disciplină,
Prof.univ.Dr. Raluca Niculina CIUREA**